

Mély-ég objektumok

december – január

Megfigyelő	Észlelés	Műszer
Babcsán Gábor (Budapest)	11	8 L
Dóczi Ottó (Budapest)	7 fotó	20 T
Fülöp József (Bóly)	3	10 T
Jónás Károly (Budapest)	6	15 T
Szauer Ágoston (Budapest)	3+1 fotó	15 MC
Vámosi László (Budapest)	5	15 T
Vicián Zoltán (Héhalom)	3	25 T, 8L

A december—januári időszakban 7 megfigyelő 39 észlelést küldött. A december és a január kedvezőtlen (késő őszi) időjárása az észlelőmunkára is rányomta bélyegét. Szauer Ágoston az M35-ről küldött fotót. 4/200-as objektívvel 6 perc expozíciós idővel ORWO NP 27 filmre dolgozott. Felvételén 11 magnitúdóig azonosíthatók csillagok. Dóczi Ottó 20 cm-es Newton-reflektorával egészen kitűnő felvételeket készített néhány fényes objektumról (pl M13, M27, M42, M57). Felvételeiről sajnos közelebbit nem tudni. Különösen megkapó az M13-ról készített fotója: jól láthatók rajta a gömbhalmaz külső, póklábszerű csillagláncai és a magvidék küllős szerkezete.

A mély-ég észlelések gerincét a továbbiakban is az évek óta jól bevált forma, a rajzos-leíró észlelések képezik. A nagy látómezővel készült (pl. binokuláris) megfigyelésekről azonban küldhetők pusztán szöveges leírások, ilyeneket is közreadunk; ezeknél a rajzolás nehézkes lenne. Kérjük a kistávcsöves megfigyelőket, hogy kapcsolódjanak be a munkába; mindig található fényes objektumokat a mély-ég ajánlatban. Esetenként megjelenhetnek egyedi észlelések, ha azok minősége számot tarthat az érdeklődésre. Végezetül sok tiszta éjszakát kívánunk minden észlelőnek!

NGC 650-1 (M76) PL Per

8,0 L, 53x: Csinos ködösség, emlékeztet a Dumbell-ködre, ha azt nagyon kis távcsőben nézem. A "súlyzó" kerek déli része a legfényesebb. Párja kisebb, szabálytalanabb formájú, északnyugaton kitüremkedik. Központi területe KL-sal szinte elvesző, ilyenkor mint egy iker-köd látható. Helyéke pontos ismeretében éppen megpillantható egy 10x50-es binokulárban. (Babcsán Gábor)

15,0 MC, 90x: Könnyű rábukkanni a fi Per közelében. Első pillantásra feltűrik furcsa, leginkább az M27-hez hasonlatos alakja. Inhomogén fényű, a közepén befűződéssel, különösen a Ny-ÉNy-i részén jellemző egy sötétebb "horpadás". A DNy-i része a legfényesebb. (Szauer Ágoston)

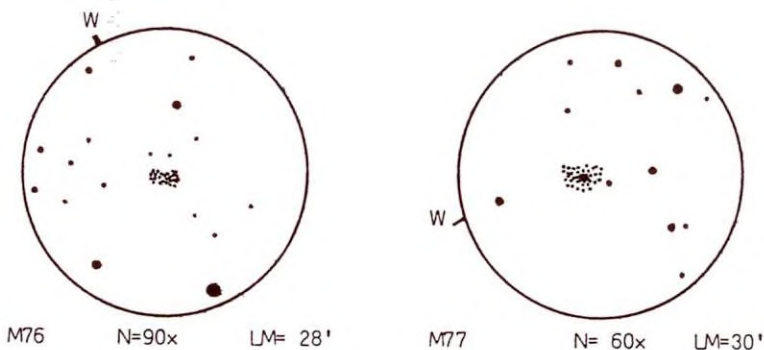
NGC 1068 (M77) GX Cet

8,0 L, 53x: Kicsi, de feltűnő GX. Magja nagyon fényes, szinte csillagszerűen apró, amely minden átmenet nélkül kapcsolódik a halvány külső részekhez. PA 20/200 irányban enyhén megnyúlt, diffúz szélekkel. Egy közeli 8 magnitúdós csillag zavarja a megfigyelését. (Babcsán Gábor)

10,0 T, 60x: Magja feltűnő, fényes, csillagszerű. A halo a maghoz képest halvány, de így is feltűnő. A halo és a mag közötti átmenet éles. A halo csak lassan halványodik, EL-sal kicsit nagyobbak látszik. Mérete 3—4 ívperc. Alakja nem határozható meg pontosan, annyi azért látható, hogy K—Ny-i irányban kissé megnyúlt. EL-sal DNy-on és K-en időnként felvillan egy-egy "fülecske", kinyúlás. 110x: nagyobb a kép, de újabb részletet nem mutat. (Fülöp József)

NGC 253 GX Scl

8,3 L, 24x: Nagyon könnyen látszik még 7x50-es binokulárban is, mint 3:1 arányban megnyúlt ködfolt. A távcsőben 9'x3' méretű, a közepe felé enyhén sűrűsödő fényfolt. Színe ezüstfehér, széle átmenet nélkül olvad bele a háttérbe. (Vicián Zoltán)

NGC 288 GH Scl

8,3 L, 24x: Nem messze az NGC 253-től látszik ez a 4'-es fényfolt a 7x50-es binokulárban. A távcsőben szép fényes gömbhalmaz. Pereme diffúz, kb. 1'-es magja közepes erősséggel válik ki a halóból. Fénye nem egyenletes. EL-sal két sötét ösvény látszik bizonytalanul. Felbontás nem tapasztalható, bár a perem grízeseknek hat a nyugodtabb pillanatokban. (Vicián Zoltán)

A Szobrász (Sculptor) csillagkép e ragyogó objektumai a mi földrajzi szélességünkön sajnos mindössze 16—17° magasan delelnek. Vicián Zoltán december 5-én az "év legtisztább éjszakáján" Héhalmon észlelt, amikor a határmagnitúdó a zenitben elérte a 7^m0-t. Szép megfigyelései mutatják, hogy a tiszta éjszakákon — ilyenek alakulnak ki az időjárási frontok elvonulása után — érdemes a horizontközeli sávot is átböngészni!

BABCSÁN GÁBOR